

Eleccions 26-A L'entrevista als candidats

Pàgines 8 a 22 >>>

Jaume Bartumeu CAP DE LLISTA DEL PARTIT SOCIALDEMÒCRATA

«Tenim projecte, sabem on anem i tenim interlocució amb Europa»

IAGO ANDREU / ENRIC GUINART*
ANDORRA LA VELLA

—Els últims mesos s'han centrat en els grans temes econòmics i institucionals. ¿Estem oblidant els problemes del dia a dia?

—Efectivament, aquests dies he dit en diverses reunions públiques que les andorranes i els andorrans i la gent que viu i treballa aquí ens està demanant aquest canvi necessari per tal que hi hagi una preocupació

pels problemes reals de les persones. La qüestió del paradís fiscal no està a la primera línia de les seves preocupacions, però té importància quan es constata que la condició de paradís fiscal perjudica l'economia productiva. El que la gent vol saber és si tindran accés a un habitatge, si els seus fills tindran una bona educació, si l'atenció sanitària serà de qualitat i, sobretot, si no perdre la feina. Quan es lleixen

determinats programes, això sembla passar a una posició secundària. Però si s'agafa el nostre programa, això no és així, perquè comencem pels problemes de la gent.

—Tal com estan les finances públiques, ¿es podran pagar les prestacions socials que proposeu?

—S'haurà de prioritzar. Estem fregant els 900 milions d'euros de deute si sumem el de l'Estat, els comuns

i les entitats públiques i parapúbliques, però reconduint la despesa de funcionament i retallant el tren de vida de l'Estat, hi haurà més diners per finançar les polítiques socials.

—El programa parla de pactes i grans lleis. ¿Es concretaran en accions palpables pel ciutadà?

—Això només es pot canviar canviant l'estil de governar i canviant l'orientació dels departaments. Calen bons directors i els directors necessiten un bon ministre que marqui una bona orientació política. Aquests últims quatre anys, Govern, en el sentit tècnic de la paraula, n'hi ha hagut molt poc. Els ministeris han funcionat com a departaments autònoms i no hi ha hagut ni coordinació ni orientació i molts funcionaris es queixen de no saber quina orientació cal donar a la política que el seu ministeri ha d'executar. Hi ha qüestions que no són de diners, sinó que es deriven d'actituds i d'instruccions de treball.

—La crisi és el millor moment per introduir l'impost sobre la renda?

—Si queda clar que aquest impost només afecta el 16% dels assalariats, perquè no hi ha més del 16% dels cotitzants a la CASS que cobrin més de 35.000 euros nets a l'any, no seria raonable prescindir d'aquest impost. No seria constitucional no gravar els salaris alts i, a més, qui diu fiscalitat diu evasió fiscal: posar impostos als beneficis empresarials i no als salaris alts seria permetre que alguns empresaris se situessin com a assalariats de les seves empreses, derivant així part dels beneficis. A ningú li agrada contribuir excessivament a les càrregues públiques, però tothom demana uns bons serveis públics, una bona sanitat o mantenir la seguretat ciutadana, i això no cau del cel.

—¿Està en condicions d'afirmar que l'impost sobre la renda no serà un fre de l'activitat econòmica?

—N'estem absolutament convençuts, perquè no estem retallant res del consum. Si agafem l'exemple de qui guanya 40.000 euros anuals, haurà de pagar 500 euros l'any i no crec que això arruïni la capacitat adquisitiva de la seva família.

—Si guanya i disposa de les dades oficials, ¿modularà algun dels impostos que té previst aplicar?

—A la ciutadania no la podem enganyar. Seria molt més còmode no parlar del que estem parlant i fer com els liberals: dir que no augmentarem la pressió fiscal i després augmentar-la. Hem fet una proposta del 10% d'imposició directa i del 5,5% d'indirecta sobre la base d'un estudi del pressupost 2007 i de les projeccions del 2008 i hem anat a buscar el mateix nivell d'ingressos per poder mantenir el pressupost sense augmentar l'endeutament. Ens hem situat a la banda més baixa que podíem per no augmentar la càrrega tributària i per a què Europa l'accepti per signar els convenis de doble imposició. Alguns diuen que

l'impost directe s'ha de situar al 12% i no al 10%, però a la UE Xipre i Bulgària estan situats al 10%.

—¿Un IVA del 5,5% serà millor per al comerç que els impostos indirectes actuals amb un tipus més baix?

—Serà una millora perquè avui en dia l'impost de mercaderies indirecte s'abona en el moment de la importació, es vengui o no la mercaderia. Quan la mercaderia es ven, ja hi ha hagut un cost financer important. Amb el plantejament de l'IVA, el comerciant no ha de fer de banquer de l'Estat ni finançar-lo abans d'hora, sinó que paga si ha venut i quant ha venut. I si ven rebuixat, ven segons el preu rebuixat. Els nostres tècnics han situat l'estalvi dels comerciants en el 2%, com a mínim. Cal comptar que també s'eliminaran uns cànon de llum i telèfon del 10%, que es reduirien al 5,5%.

QUOTIDIANITAT

«Nosaltres comencem el nostre programa parlant dels problemes de la gent i no els deixem en una posició secundària»

FISCALITAT

«Posar un impost als beneficis empresarials i no posar-lo als salaris alts seria permetre l'evasió fiscal»

PRIORITAT

«Cal una trobada de la classe política i la societat civil per fixar el model econòmic i les prioritats d'inversió estrangera»

—Si per signar acords de doble imposició només cal imposició directa, ¿per què no prescindir de l'IVA?

—Aquesta proposta no s'aguanta i només la pot fer algú que no hagi mirat l'estructura d'ingressos de l'Estat. Amb un impost sobre els beneficis sol, el pressupost de l'Estat cau a uns nivells insostenibles.

—A la pràctica, ¿en què es traduirà l'acord d'associació amb la UE?

—Una vegada l'acord entri en funcionament, es traduirà en un canvi de consideració dels ciutadans andorrans: els empresaris ja no seran vistos com a empresaris d'un país tercer i els estudiants estaran en igualtat de condicions amb els europeus. L'acord comportarà també que empresaris i professionals es puguin establir a la UE sense veure's en una llista de gent poc recomanable perquè procedeix d'un país sense acords homologats amb Europa.

blanc o negre

- 1** -¿Barça o Madrid?
-
- 2** -¿Cultura o Esports?
- Cultura.
- 3** -¿Sarkozy o Zapatero?
- Zapatero.
- 4** -¿Ploma o bolígraf?
- Ploma.
- 5** -¿Adam Smith o John Maynard Keynes?
- John Maynard Keynes.
- 6** -¿Pernil ibèric o 'foie'?
- Pernil ibèric.
- 7** -¿Música clàssica o rock'n'roll?
- Rock'n'roll.
- 8** -¿Che Guevara o Ronald Reagan?
- Che Guevara.
- 9** -¿Montilla o Mas?
- Montilla.
- 10** -¿Cotxe o transport públic?
- Cotxe.
- 11** -¿Televisió o ràdio?
- Ràdio.
- 12** -¿Doblatge o versió original?
- Versió original.
- 13** -¿L'escurçó negre* o Faemino y Cansado?
- L'escurçó negre.
- 14** -¿Esquí de fons o alpi?
- Esquí alpi.
- 15** -¿Avortament regulat o penalitzat?
- Regulat.
- 16** -¿Carta o correu electrònic?
- Correu electrònic.
- 17** -¿Medicina natural o antibiòtic?
- Medicina natural.
- 18** -¿Premsa escrita o digital?
- Premsa escrita.
- 19** -¿Una bona defensa o un gran atac?
- Una bona defensa.
- 20** -¿Maquiavel o Rousseau?
- Rousseau.
- 21** -¿Mickey Mouse o l'ànc Donald?
- Donald.
- 22** -¿Estat o parròquies?
- Estat.
- 23** -¿Monarquia o República?
- República.

-També esperen atreure inversió estrangera, però totes les promeses d'inversió estrangera fetes fins ara han quedat en res...

-Iés que no poden venir! Una inversió estrangera profitosa per al país no pot venir perquè hi ha inseguretat jurídica que deriva en una incertesa fiscal perquè el Govern ha anat implementant noves figures fiscals en funció de les necessitats de tresoreria i amb l'única voluntat de recaptar diners, no de fer política econòmica. No pot venir tampoc perquè, un cop superades les incerteses, l'inversor estranger es trobaria penalitzat a l'hora d'exportar serveis cap a la Unió Europea. La gent vol anar allà on hi ha regles clares i dissortadament ara no les tenim.

-Quan hi hagi seguretat jurídica tampoc no serem el Silicon Valley del sud d'Europa...

-No, haurem d'anar a buscar les inversions, haurem de prioritzar, i això va lligat amb la nostra proposta d'un gran acord polític nacional: una trobada de l'arc parlamentari amb la societat civil per definir un nou model econòmic i les prioritats d'inversió estrangera. Difícilment vindrà la inversió estrangera si ens limitem a fer quatre entrevistes als diaris econòmics del nostre entorn.

-¿En quin termini de temps es pot negociar l'acord d'associació?

-Si som realistes, s'hauria d'aconseguir arrencar aquestes converses després de l'estiu i és una qüestió que pot comportar entre un i dos anys de feina pacient i constant. En paral·lel i ràpidament s'hauran d'aver fet els deures en la modificació del secret bancari i l'intercanvi d'informació en l'àmbit administratiu.

-¿Les tensions amb França passaran factura a l'hora d'anar a negociar l'acord d'associació?

-Nosaltres feia temps que dèiem (i la reacció del copríncep Sarkozy ho ha confirmat) que més enllà de les fotografies, la relació no era bona. Això vol dir que la credibilitat de l'Estat andorrà està sota mínims. La podem recuperar demostrant que hi ha hagut un canvi de gent que sap on va, que coneix els dossiers i que quan es compromet a una cosa la compleix. No crec que a Brussel·les, ni a Madrid ni a París hi hagi cap animadversió específica contra el nostre país, al contrari, hi tenim molt bons amics, però els amics hi són per les coses bones i les no tan bones. No podem pretendre tenir amics unidireccionals, és a dir, que sempre ens donin i nosaltres no haguem de donar mai res.

-¿Han fet les paus amb els bancs?

-Nosaltres no havíem estat mai enfadats amb els bancs. El PS ha demostrat a l'empresari d'aquest país, i també al sector financer, que sap on va i que té un equip preparat per governar. La comparació que es va poder fer el 9 de març, en veure les llistes unes al costat de les altres, permeten afirmar que els que tenim projecte, els que sabem on anem, els

Si guanya, què farà l'endemà de les eleccions?

La prioritat és la modificació dels textos que estableixen el principi del secret bancari per permetre anar a París i a Madrid anunciant que el Consell General ha donat el tret de sortida a la col·laboració franca i lleial i a l'intercanvi d'informació a la demanda.

CENTRALITAT

«Només des del centresquerra podrem incidir en la realitat i vertebrar el canvi que el país necessita»

LA BANCA

«Volem mantenir i reforçar el sector financer, entre altres coses, perquè molts ciutadans hi treballen»

ELS INDEPENDENTS

«Aquells que no han gosat venir en la primera fase del canvi, vindran quan haguem aconseguit fer el tomb a la situació»

des d'aquí podrem vertebrar el canvi que el país necessita.

-El PS va aprovar la naturalització als 10 anys de residència i al programa propugnen els 15...

-He dit sempre i ho torno a dir ara que estic a favor de la naturalització als 10 anys i no he canviat d'opinió. Al comitè directiu li va semblar que ens havíem de situar en aquesta franja intermitja. La gent ha entès que això ha de canviar, però tenim la contradicció entre la Constitució i la llei, que prohibeixen la doble nacionalitat, i la realitat de cada dia que ens porta a situacions de binacionalitat clandestina molt perilloses. Cal resoldre aquesta qüestió abans de rebre els anys de la naturalització.

-¿Faria un Govern obert encara que tingués majoria absoluta?

-Sí, perquè nosaltres aquest canvi no el volem fer sols. Considerem que hi ha d'haver molta més gent. Estem disposats a liderar-lo, però entenem que altres grups i altres persones s'hi han d'implantar. Aquells que no han volgut o gosat venir en aquesta primera fase, vindran quan haguem aconseguit fer el tomb a la situació.

-¿Per què ara es podrà fer un gran acord que ha estat impossible en 16 anys?

-Ara el podem fer si els plantejaments progressistes tenen majoria, com el vam poder fer el 1992 perquè la suma dels progressistes era més que la de la moderació exagerada. Si estem en situació, farem els acords. Ningú dubta que el motor de l'acord de la CASS hem estat els socialdemòcrates.

-¿Els progressistes han estat al purgatori per no posar-se d'acord després de la Constitució?

-Després de la Constitució va començar una etapa d'estructuració de les forces polítiques que va durar dues legislatures i la construcció d'una opció política d'esquerra o de centresquerra com el PS va començar el 2000. Ha estat un purgatori llarg, en efecte. ■

*eleccions@andorra.elperiodico.com

la firma

GEMMA MIQUEL
Psicòloga

UN LÍDER EN BUSCA D'EQUIP

La signatura de Jaume Bartumeu és la d'una persona expansiva en l'àmbit públic, reservada en el privat i amb dots de líder social. Actiu i d'un gran sentit pràctic, Bartumeu es caracteritza per tenir una gran inquietud de progrés i molta agilitat mental. El líder del Partit

Socialdemòcrata és sobri i assertiu amb les seves paraules i li agrada mantenir les distàncies amb els

altres. El candidat de l'Alternativa demostra tenir ganes d'executar les seves aspiracions i, tot i que projecta

una sensació d'autosuficiència, necessitarà l'ajut d'un equip per materialitzar els seus projectes, ja que sense aquest, els podria finalitzar de manera precipitada. Bartumeu jugarà amb certa seducció i buscarà l'impacte i el desconcert dels altres, especialment quan vulgui reafirmar-se. Sensible i intuïtiu, la seva signatura espaiosa revela permeabilitat a noves idees.